

Leefdaals dialect -> NL

Dit woordenboek Leefdaals bevat 66 gezegden, 241 woorden en 8 opmerkingen.

66 gezegden

- 'k kraeg er et vliëgend schaet van - ik kan dat niet verdragen
- 'k versteun a ni antwoord: verzit et den (verzit het dan) - 'k versta u niet
- 'k versteun er gien kloette van - ik begrijp er niets van
- 'k zal aa seffes - waarschuwing aan kind bijv
- 't es 't ophave wet ('t (het kind) is het ophouden waard) - proficiat bij geboorte
- 't es van moeites - moeten huwen omwille van zwangerschap
- 't plat is er af - gezegd van een baby die enkele maanden oud is
- a s den bliksem aa koamer prauper moake - maak dat je kamer proper is
- adde me gistere g'uud was ek na a mase - ik ben je slaaf niet
- ai eit 't spek oan - hij heeft het zitten
- ai eit da precies mei roeffe gedoa - hij heeft dat niet goed gedaan
- ai kraigt et in zaain botte - hij begint vervelend te doen
- ai teit - hij durft
- ai tust - hij durfde
- allô - uitdrukking die zoveel betekent als 'ga weg' 'laat mij met rust'
- amaa maine frak - uiting van verbazing
- as ge da geleuft zijde van e goe joar - naief zijn
- bai nieë - ah neen
- bots noa de noen - direct na de middag
- brekken een brek (kind dat ...) - op straat spelen en zich vuil maken
- da kan mainen broine nie trekke - dat kan ik niet betalen
- da komt precies oet een koei uir gat - dat is precies niet ordelijk
- da komt van pas - dat komt goed uit
- da kost stukke van miense (mensen) - het kost veel
- daan et d'ore van maine kop - veel eten
- daan ging er e gat oit - snel gaan
- de grond is lieëg - ik heb moeite met mij te bukken
- de poepers ebbe - schrik hebben
- doaveu komde tweedes - te laat zijn
- doavui zaa 'k mai bloot gat loate zee - om aan te geven dat men iets bepaalds graag eet
- er es gien oar op maine kop da doa oan paast - ik denk er niet aan
- ervan optrekke - aan een ziekte sterven
- groete jair in e klaa stroike - zich beter voordoen
- haaft aven teutter - mond houden
- hangt er nie teveul kakkemoikes oan - gezever geleuter
- Holàlà, madame fait kaka! - Ze vindt zichzelf een hele dame
- iemand te voet valle - iemand om een gunst vragen
- ik kosj men schup af - ik vertrek maar eens
- kletmariet (mariette) - uitdrukking gebruikt wanneer iemand iets zegt dat nogal hard aankomt in het gezelschap
- krieke de jour - 's morgens vroeg
- kust mai gat - een taak niet willen uitvoeren en het antwoord daarop
- mai gat is genne jübox - ik ben geen verwijfd iemand
- maine nuis loopt as e kruinke - verkouden zijn
- ne keepedau - geen al te snugger persoon (mannelijk)

- ne post pakken - onder zijn voeten krijgen
- ne zoetege zaaite - aimabel persoon die evenwel anders is dan hij zich voordoe
- nen averechtse - iemand die tegendraads is
- nen bau in perekes (paardjes) - boterham in partjes gesneden
- op labberlot goa - op stap gaan
- op ne siebot steurve - plots sterven
- slaope op de paljas par ter - slapen met de matras op de vloer
- te lillek vu t' ellepe dondere - zeer lelijk
- trekt a foer - trek uw plan
- veel komplemente emme - veel opmerkingen maken, een lastig mens zijn
- vollenbak; ook: vollen toebak - zo hard mogelijk
- witte wa da doa van oan es (weet ge wat daar van aan is) - om zijn verontwaardiging te uiten bij een gerucht dat de ronde doet en wanneer men de waarheid kent
- wroak is ne plât dassé kait üp diene - wraak komt later wel
- z' et d'elft van den taid nie - ze eet weinig of niets
- z'ei vuil gest oan uir gat hange en pretmadam, chère en chol - hovaardige dame
- zaaïne wis intrekke - als iemand zijn trouwbelofte niet nakomt
- zain plaffeteure valle toë - zijn ogen vallen dicht
- ze goa groot - ze is zwanger
- Ze smaëte mei stinkes - Ze geven kritiek, ze plagen iemand
- ze zal uire kak wel inave - ze zal wel een toontje lager zingen
- zo zot as tillebeulle - zot zijn
- zoe zot as et achterste van en kelderdeuj - heel gek

241 woorden

- (noa binne) gaffele - eten (bep. manier haastig)
- (ons) waïne - vrouw, echtgenote
- 'k'eusse m'n schup af - ik vertrek dan maar eens
- 't aigeste - hetzelfde
- 't alle doage gin foer e - het kan niet altijd meevallen
- ' k zaa mai nie gere - nee (een besliste nee in bep. situatie)
- afpotte - aftellen (kinderen bij spel)
- afstraa (afstrijden) - ontkennen
- ainkes - handjes
- aitsel (in Leefdaals bestaat geen aanblazing van de h) - houtmijt
- ambras - ruzie
- anggat - treuzelaar (op cafe, feest, ...)
- ank - hangrek
- anne - handen
- anneke - ekster
- bakkes - gezicht
- beibeke - kind dat thuis voorgetrokken wordt op de andere kinderen
- beibestront (babystront) - verwend kind
- bèkker - bakker
- berrevouëts - op blote voeten
- beusse geive - vlug werken
- biëne - benen
- boan - baan
- boeik - buik
- boike - houten stukje van vogel (liggende of staande wip schieting)
- Braa - Voetpad

- brei spek - snede spek
- Cassoaten - Pannenkoeken
- daukus - simpele
- dei van auver de grebbe - Inwoners van Meerbeek
- dei vraa, de dei - die (vrouw)
- den dane, daan - die (man)
- dhuy (uitgespr. deuj) - deur
- dinge - kleren
- draienalf (drie en half) - halfvier (uur)
- draprie (s) - gordijn (en)
- drek - direct
- dukke - bukken
- dölleper - drempel
- e bekke - beetje
- e dauke - sulleke
- e nen - en
- e: voor een onzijdig zelfstandig naamwoord: e kind, e verke (varken) - een
- een cafej - een kroeg
- een gaat - een domme vrouw
- een prits (zait) ; e wa - beetje
- een veddet - iemand speciaal
- eerbeis - aardbei
- en stoeme leutte, trien - dom meisje
- en tang - een slechte vrouw
- en trut - een stomme vrouw
- en zikte oproape - een ziekte oplopen
- en: voor een vrouwelijk zelfstandig naamwoord: en vraa (vrouw), en mat (vloerkleed) - een
- ere sproite geite - iemand die niet goed hoort
- erme - armen
- esp - ham
- eviè - gootsteen
- evraidag - vrijdag (volgende)
- fantait, sümtait - soms
- fasaat - gezicht
- feggele - klungelen
- foer - mond
- foer - poep
- gae - jij
- gars, ros, voilbakkes, e slecht vel, lilleken dag - stoute vrouw / man
- gatlekke - slijmbal
- gellek - zoals
- gemaan - abnormaal
- gemak - toilet
- gere - graag
- ges - gras
- gesseplaan - grasveld
- geubbele - overgeven
- gillegans - helemaal
- gillegans (t) - helemaal
- goeinsdag - woensdag
- graize - wenen
- grat (s) - helemaal
- greun - groen

- groebe - gracht
- groep - gracht
- groskes (uit het frans) - grote trom in fanfare
- grote chër in e klaa stroike - veel uiterlijk vertoon
- hank - schap
- Hier (op z'n Frans uitgesproken Jijr) - aarde / grond
- ik of ekik - ik
- ik paas - ik denk
- jat - tas
- Jefke - jongman, ongetrouwde jongen
- jesteire - rioolnet
- jgaant - velg
- joengel - kind
- just - juist
- kabas, kalpei - boekentas
- kadei - knaap
- kais - kous
- kais - sok
- kait - koud
- kajoebereir - dronkaard
- kammezoal, jgelé - licht overvest
- kas - kassa
- kas - kast
- kas - torso
- kasproae - kast
- Kassooten - Pannenkoeken
- keis - kaas
- keiteplant (als voer voor konijnen) - paardenbloem
- kejes - kaars
- keuskes - korstjes
- kiek, zotte bloar / züg, klokefien - zot schepsel (vrouwelijk)
- Knetselenbait - Klokhuis
- knoesel - enkel
- knoezel - kruisbes
- koei - koe
- koisje, kösse - kuisen
- koppel lappe - pak rammel
- kreften - Heel hard zagen
- kreite - plagen
- lenge - gaan halen
- lodder - vlieg (dikke)
- lup - lip
- Maine - Germaine
- Mair - Omer
- Maus - Modder
- menne - jongen
- merge - morgen
- meule - molen, ook kermismolen
- meutte - kalf
- meutte - kalf, ook als scheldwoord
- meuzele - verkrumelen
- Moar - Modder
- moembakkes - masker

- moif (tweeklank: zware o + lange doffe e) - paars
- moike - meisje
- moile - sloefen, pantoffels
- mokke (vulgair) - meisje ook lief
- ne (voor een mannelijk zelfstandig naamwoord), ne vent, ne kalpei (boekentas), ... - een
- ne camion - vrachtwagen
- ne gebeur - buurman-buurvrouw
- ne kwaige - zotteke (min of meer medelijdend bedoeld)
- ne meutte - een domme man
- ne sutjein - BH
- ne veudel - Hoek van het veld dat als laatste omgeploegd word
- nen beir (beer) - persoon di zoveel mogelijk naar zich toehaalt
- nen bloazer (ook een scheldnaam voor iemand die nogal hoog opgaf over zichzelf) - ventilator
- nen, voor een zelfstandig naamwoord beginnend met een klinker: nen ank (hangrek), nen antwerpse stoefer (bluffer) ; en ook voor, meestal mannelijke, woorden beginnend met een bepaalde medeklinkers zoals b (nen boek, nen bos, nen berg), d (nen duuvel, nen) en t (nen tuup: tube of fietsband, nen toeveneer, nen tip, nen tek) . - een
- nieë zenne - nee zeg
- nölle - naald
- oagsakke (haagzakken) - hijgen, moeilijk ademen
- oankaistere - aanbakken
- och - of
- oechele - struikgewas
- ol (vulgair) ; normaal woord: gat - poep
- on - aan
- onnestront (in Leefdaals: geen aanblazing van de h) - hondenpoep
- op 't goo vallen oit - lukraak
- op radaaj goa / op vadruï gon - uitgaan
- opneuf - opnieuw
- paike (verkleinwoord) - manneke
- pajoele - misbaar maken
- papboeren - Inwoners van Meerbeek
- papiej - papier
- pastoerr - pastoor
- peirisp - wesp
- peizeweiver - vitter
- Peke - getrouwde man, vooral in de folklore-vereniging
- petes (e: tweemaal doffe e) - puree
- pinke, boerrekke - pintje
- plancher (uit het frans) - plankenvloer
- plat vloms - dialect
- plodde - lichtzinnig meisje
- poempaf - moe (zeer moe)
- poep - pop
- polle - handen
- praa - prei
- prauper - proper
- pries - stopcontact
- purper - paars
- queine - preuts
- raddiau - radio
- raus - roos (de kleur)
- rawoils - brut, grof, onbeschaafd (negatief)

- rawoils - ruw (in taalgebruik)
- reneweire, verdistereweire - kapot maken, naar de vaantjes helpen
- reuslup - mondharmonica
- roeëd - rood
- roeës - roos
- roeffel - pak rammel
- rut (hier de Tervuurse steenweg) - steenweg
- sallewase - klets
- sanderendoags - de dag daarna
- schie - grens
- schoi vloms - standaardtaal
- sebiet - zometeen
- serwailes - ondertussen
- siget of sajat - breiwol
- sis - zoeteke
- sjostaët - fanfare
- sleuter - sleutel
- sloeker - slokkop
- smikkel - gezicht
- smoddere - snoepen
- smodderlup - snoeper
- snotter - snotneus
- spoeëd a - haast u
- spoeje - haasten
- stoefer (ook gebruikt voor een pochetje in de bovenzak van een vest) - pocher
- stoepeke - kruikje
- summer - verdwaasd
- swainst - ondertussen
- taffelair - treuzelaar
- taffele - treuzelen
- tallonnen - hakken (schoen)
- teire - durven
- tek - tak
- tellevisie - tv
- tember - postzegel
- tes - broekzak
- tesnoisdoek - zakdoek
- teuske - toilet
- tip - man (pejoratief)
- toeveneir - tovenaar
- toren - stereoketen
- turnavis - schroevendraaier
- vaever - vijver
- vagger - nietsnut
- van pas geive - gebeuren
- veneir (eerste e: doffe e) - opnieuw
- verchachellen - aansmeren
- vest - jas
- vinster - raam
- vitrin - gezicht
- vroem, venair - terug
- waignemousse (was in vorige generatie ook de bijnaam van iemand) - vrouw
- wasaat - wat zou het ...

- weef - weduwe
- woène - waarheen
- zait - zout
- zeebes - rode bes
- zekes - zeker
- zwet - zwart

8 opmerkingen

- Leefdaals verschilt wezenlijk van Bertems en Leuvens; er zijn meer overeenkomsten met Vossems en Duisburgs.
- Veel woorden worden ook gebruikt als toenaam. Vb. Waingemoesse, Laap (slag), Paike (manneke), Kesse (kers), Loempe (lomperik), Veus (kikker), Scheve, den Ak, ...
- `Ten twee stoas` : wordt nog zelden gebruikt, wel bij de voorbije generatie.
- feggele (klungelen bij taak die vnl met de handen moet gedaan worden)
- het leidels (leefdaals) wordt nog dagelijks gesproken op alle plaatsen in en rond leefdaal
- waigne: oud woord ook als aanspreking gebruikt
- waignemousse: vrouw (lief bedoeld, overwegend tegenover echtgenote gebruikt)
- zwijgt stil: eig. nietszeggende uitdrukking min of meer in betekenis: je moet het mij niet zeggen ik weet het wel

Dit woordenboek 'Leefdaals' is samengesteld door bezoekers van www.mijnwoordenboek.nl. Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.